

Om engelske enheder under felttoget i Kamerun, 1914-1916 - Del 1

Indledning

Colonial Troops, Lagos, Nigeria, ca. 1914.

Fra et samtidigt postkort, afsendt fra Lagos i 1914.

Under Første Verdenskrig deltog militære enheder fra de engelske vestafrikanske kolonier Gambia, Sierra Leone, Guldkysten og Nigeria i felttog mod de tyske kolonier i Vestafrika - Togoland og Kamerun - ligesom visse af enhederne senere blev sendt til Tysk Østafrika for at forstærke de allierede enheder dér.

Denne artikel kan læses i sammenhæng med Om felttoget i Kamerun, 1914-1916 (Kilde 1), der giver den militærhistoriske baggrund for nærværende fremstilling af de engelske, vestafrikanske, vestindiske og indiske enheders organisation og uniformering. Fokus er på de enheder, der blev landsat i Kamerun, snarere end de enheder, der angreb fra Nigeria.

Engelske enheder i Vestafrika, 1914

I 1914 var følgende enheder stationeret i de engelske kolonier i Vestafrika:

Garnison

Enhed

Sierra Leone

50th Company, Royal Garrison Artillery

(Hovedbyen Freetown var en vigtig havneby og maritimt forsyningspunkt.)

Sierra Leone Company, Royal Garrison Artillery

36th Fortress Company, Royal Engineers

West African Regiment

1st West India Regiment

Sierra Leone Battalion, West African Frontier Force

Elementer fra

- Army Service Corps,
- Royal Army Medical Corps og
- Army Ordnance Corps

Gambia

Gambia Company, West African Frontier Force

Guldkysten

Gold Coast Battery, West African Frontier Force

(fra 1957: Ghana)

Gold Coast Regiment, West African Frontier Force

Nigeria

1st Nigerian Battery, West African Frontier Force

2nd Nigerian Battery, West African Frontier Force

1st Battalion, Nigeria Regiment, West African Frontier Force

2nd Battalion, Nigeria Regiment, West African Frontier Force

3rd Battalion, Nigeria Regiment, West African Frontier Force

4th Battalion, Nigeria Regiment, West African Frontier Force

5th (Mounted Infantry) Battalion, Nigeria Regiment, West African Frontier Force

Det samlede styrketal var ca. 350 engelske officerer og underofficerer, 150 engelske soldater (Sierra Leone Company, Royal Garrison Artillery og 36th Fortress Company, Royal Engineers) samt ca. 8.000 indfødte underofficerer og menige.

West African Regiment

Regimentet, der var en del af den regulære engelske hær, blev oprettet i 1898 med henblik på forsvaret af Freetown i Sierra Leone. Regimentet bestod af 12 infanterikompanier, med oberst E.H. Gorges som chef.

West African Regiment.

Kort nr. 5 i serien Colonial & Indian Army Badges,
John Player & Sons, 1917.

West African Regiment - Historisk resume

1898 West African Regiment oprettes

1928 West African Regiment nedlægges

Af kortets bagside fremgår følgende:

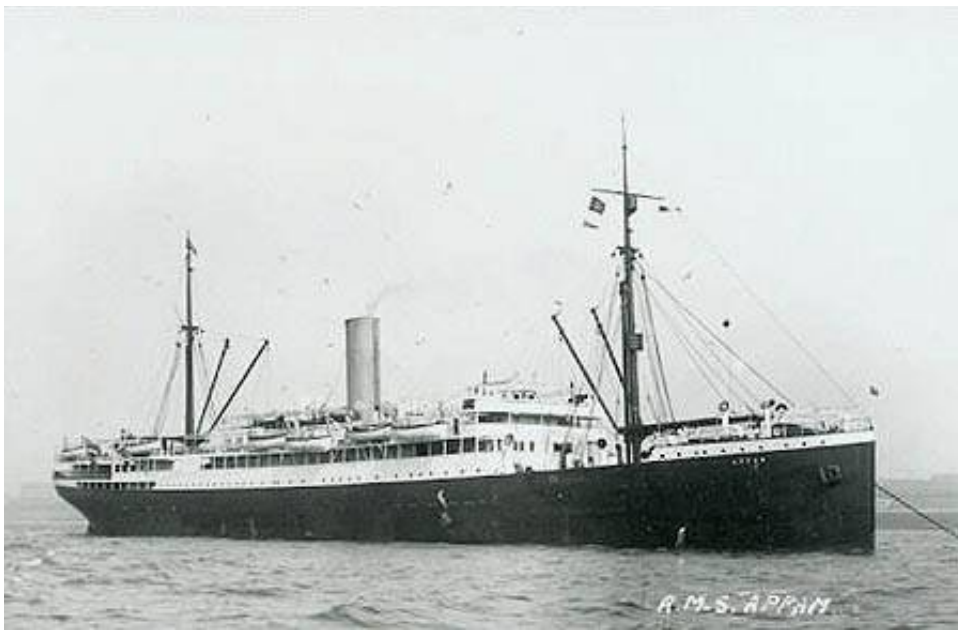
"The illustration shown is the badge of the West African Regiment. The headquarters of the regiment are at Sierra Leone, with detached stations in various parts of the Colony. The regiment served in Sierra Leone in 1898-99, and also took part in the Ashanti operations in 1900. In the present war it has taken an active part in the Expeditionary Forces operating in the Cameroons."

Regimentet blev tildelt fanebåndene Duala og Cameroons 1914-16 for sin indsats i Første Verdenskrig [1](#)).

I Kamerun

West African Regiment (*oberstløjtnant E. Vaughan*)

- 23 engelske officerer, 18 engelske underofficerer samt 643 indfødte underofficerer og menige.
- Bataljonen var organiseret i 6 infanterikompanier samt en maskingeværdeling med 3 maskingeværer.

S/S APPAM [2](#)).

Fra Elder Dempster Line (Simplon Postcards).

Styrken forlod Sierra Leone 12. september 1914 om bord på S/S APPAM, eskorteret af HMS CHALLENGER.

S/S APPAM medbragte ekspeditionskorpsets chef, brigadegeneral C.M. Dobell, og nogle stabsofficerer.

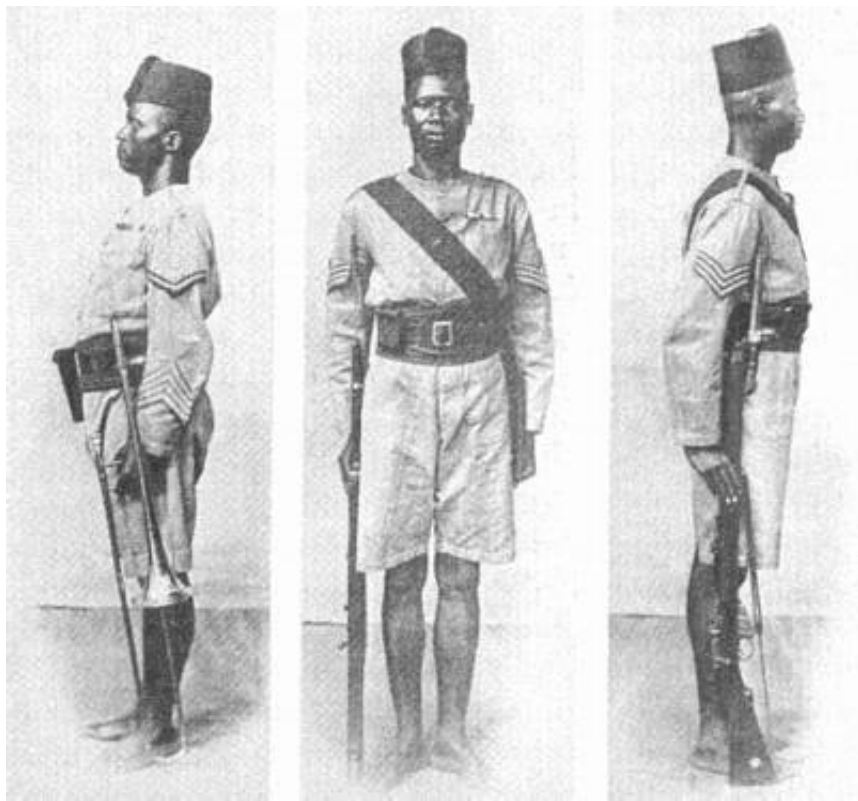
Undervejs fra Liverpool til operationsområdet ved Duala i Kamerun, ankrede skibet op i Gambia, Sierra Leone og Nigeria for at tage dele af ekspeditionskorpsset om bord.

Skibet skulle efterfølgende tjene som støttefartøj for ekspeditionskorpsset, indtil det var endeligt etableret i Kamerun.

Regimentschefen, oberst Gorges, der blev chef for den engelske del af ekspeditionskorpsset, fulgte med på S/S APPAM.

Med S/S APPAM fulgte også et korps på 1.275 bærere fra Sierra Leone.

Uniformer

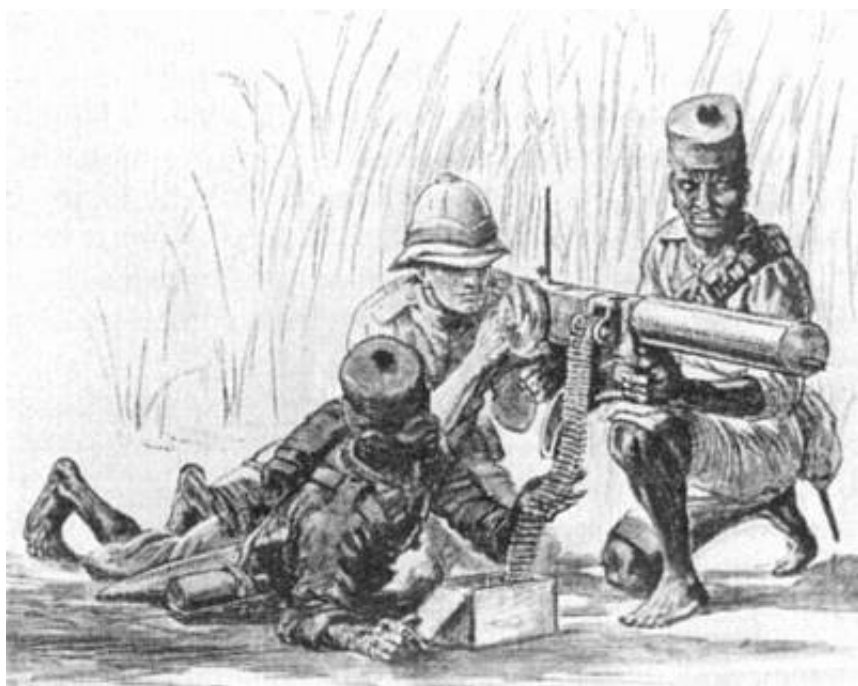

*Underofficerer fra West African Regiment, ca. 1914.
Fra Kilde 3.*

Soldaterne i West African Regiment blev hvervet blandt stammerne Temne (i nord) og Mende (i syd) [3](#) samt den muslimske befolkningsgruppe i Sierra Leone.

Uniformerne var fra 1901 khakifarvede, med rød fez og rødt skærf. Forinden anvendtes mørkeblå uniformer i lighed med West African Frontier Force.

Under felttoget i Kamerun udskiftedes den røde fez med en lidt lavere grøn rund hue (*Kilmarnock*) med grøn pompon (*tourie*).

*Stabssergent Potter og maskingeværhjælper fra
West African Regiment under træfningen ved Njanga.
Tegningen er gengivet fra Kilde 3, hvor det oplyses,*

at feltaffutagen var blevet ødelagt,
hvorfor maskingeværet holdes af hjælperen!

Tilsvarende huer blev i felten båret af enhederne i West African Frontier Force, og således var alle engelske enheder ens uniformeret. Se efterfølgende illustration under *Gold Coast Regiment*.

Årsagen til skiftet var, at soldaterne med deres røde fezer let kunne forveksles med tyske askarier, hvilket skete ved mindst en lejlighed.

Tegningen viser den lave grønne hue med grønne pompon.

*Sierra Leone Battery, Royal Garrison Artillery, ca. 1900.
Tegnet af Richard Simkin.*

Fra et postkort udgivet af Dorset Soldiers i 2007.

Sierra Leone Battery, Royal Garrison Artillery

Kystforsvaret af Freetown i Sierra Leone bestod af:

- 50th Company, Royal Garrison Artillery
- Sierra Leone Company, Royal Garrison Artillery
- No. 36 Fortress Company, Royal Engineers

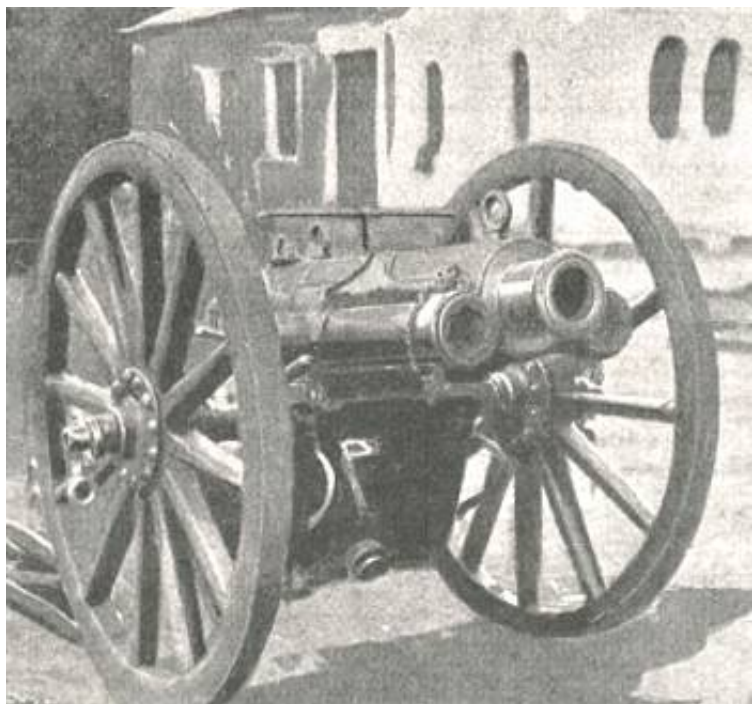
Sierra Leone Company, Royal Garrison Artillery, der var oprettet i 1892, udgjorde den mobile del af kystforsvaret, men også 50th Company kan have haft et antal feltkanoner til indsættelse uden for de faste kanonstillinger.

Officererne og visse underofficerer i var englændere, mens resten af batteriet bestod af indfødte soldater.

Selve kystforsvaret blev nedlagt eller lagt i "mølpose" i 1922, men genoprettet umiddelbart før Anden Verdenskrig. Her udgjordes skytset af 2 stk. 9,2-tommers kystforsvarskanoner [4](#). (Kilde 6)

Dette var muligvis også udrustningen tidligere, men mine kilder giver ingen oplysninger om dette.

2.95-inch QF Mountain Gun

2.95-inch QF Mountain Gun.

Fra Great War Forum.

Sierra Leone Company, Royal Garrison Artillery, var udrustet med 6 stk. 2,95-tommers bjergkanoner.

Pjecen blev fremstillet af Vickers-Maxim fra 1897 og i alt 30 stk. blev indkøbt til brug i de vestafrikanske kolonier.

Data	Bemærkning
I tjeneste	1901-1920 Kanonen blev kaldt en " <i>Millimetre Gun</i> ".
Kaliber	75 mm
Skudvidde	4,3 km

"Rørene" på siden af kanonrøret er rekylbremser.

Artillerienhederne fra Nigeria og Guldkysten var udrustet med tilsvarende pjecer.

US Army Artillery Practice - 2.95-inch QF Mountain Gun, ca. 1910.
Fra et samtidigt amerikansk postkort.

Yderligere 90 stk. blev indkøbt af den amerikanske hær, hvor de bl.a. var indsat på Filippinerne under Anden Verdenskrig [5](#)).

Et antal pjecer blev også anvendt af den ægyptiske hær.

Indfødte bærere

Kanoner og ammunition mv. blev transporteret på hovederne af indfødte bærere. Pjecens samlede vægt var ca. 450 kg; kanonrøret og lavetten vejede hver ca. 110 kg, mens et hjul vejede ca. 32 kg. Der krævedes 32 bærere at transportere en kanon, foruden 30 bærere til transport af ammunition [6](#)).

Bærere fra Gold Coast Battery transporterer vuggen til en 2,95-tommers bjergkanon. Selve kanonrøret blev monteret i vuggen.
Fra Kilde 3.

*Bærer fra et af de
nigerianske bjergbatterier,
med et hjul til bjergkanon.
Fra Kilde 4.*

I modsætning til bærere, der blev hvervet til tjeneste i forsynings- og transportenheder, var bærerne hvervet blandt de samme stammer som soldaterne og var en del af enheden. Bærerne var generelt ubevæbnede.

Den nigerianske bærer viser feltuniformen, med et sammenrullet tæppe og en brødpose over højre skulder samt en feltflaske over venstre. En machete kan også have hørt til udrustningen.

I Kamerun

Ved mobiliseringen af styrkerne til de engelsk-franske ekspeditionskorps, der skulle landsættes ved Duala, bidrog Sierra Leone Company, Royal Garrison Artillery, med et batteri bestående af 4 pjecer.

British troops at Freetown, 1914.

Fra et samtidigt postkort.

Sierra Leone Company, Royal Garrison Artillery (kaptajn N. d'A. Fitzgerald)

- 3 engelske officerer og 2 engelske underofficerer samt 46 indfødte
- Batteriet var udrustet med 4 stk. 2,95-tommers bjergkanoner.

Til ovenstående tal for mandskabet må lægges et antal bærere.

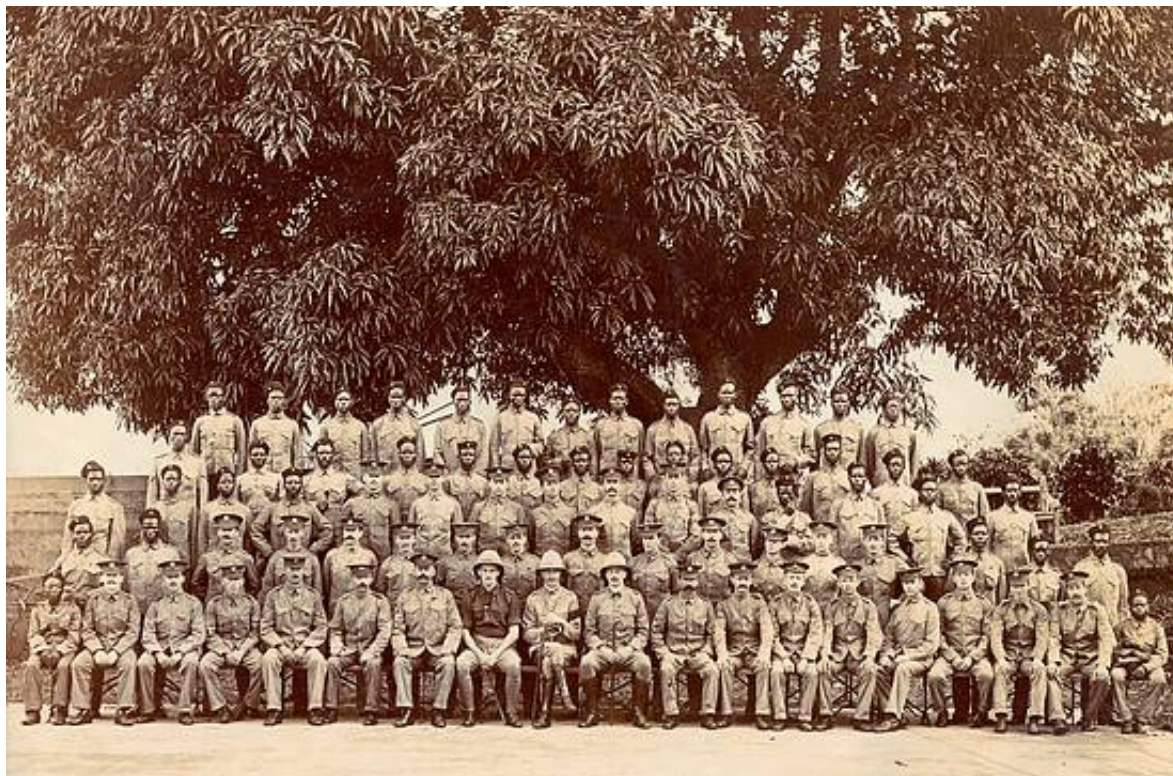
British troops embarking at Freetown, 1914.

Fra et samtidigt postkort.

Det må antages, at soldaterne er fra West African Regiment eller Sierra Leone Battalion, West African Frontier Force.

No. 36 Fortress Company, Royal Engineers

Kompagniet blev oprettet i 1858 [7](#) og fik i 1887 status af fæstningsingeniørkompagni. Fra 1890 til 1906 var kompagniet stationeret på Bermuda, hvorefter det blev sendt til Sierra Leone. Her bestod halvdelen af kompagniet af indfødte soldater, under ledelse af engelske officerer og underofficerer.

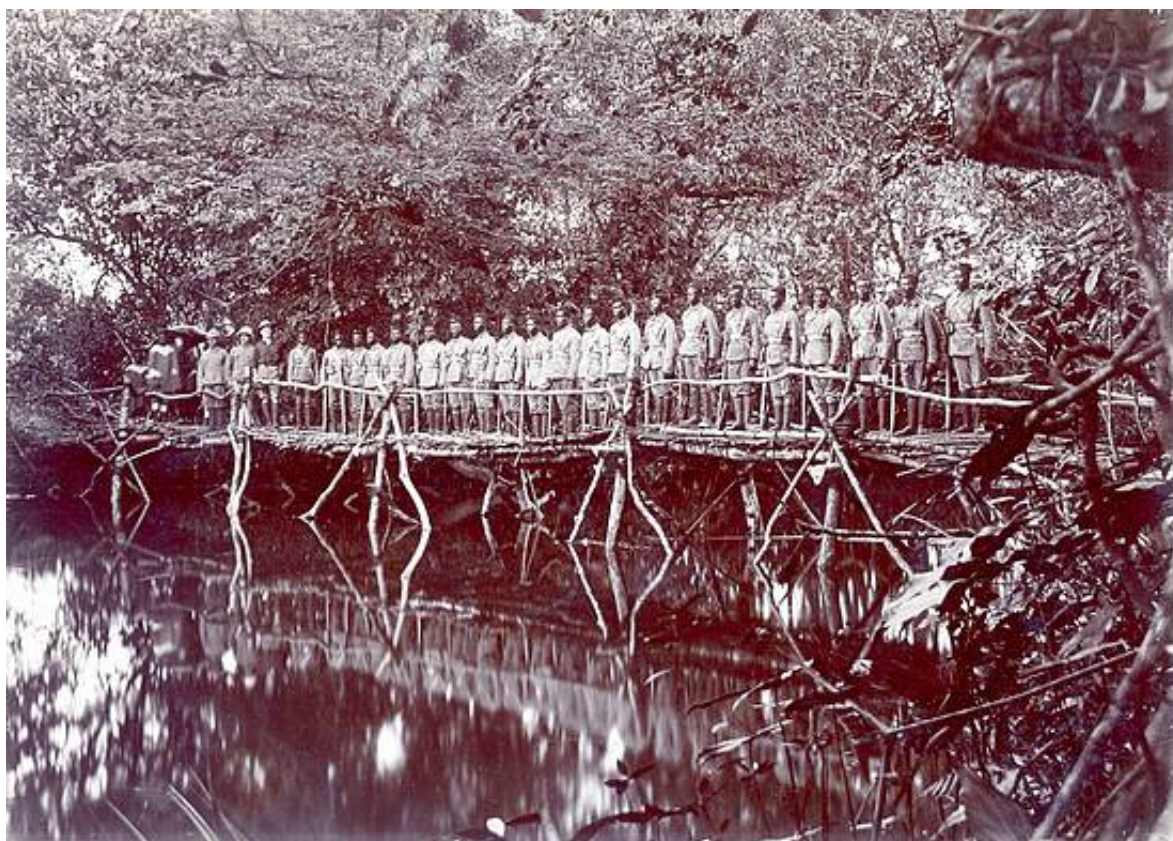
No. 36 Coy, Royal Engineers, Sierra Leone, 1908.

Fra et originalt fotografi.

Fotografiet til højre viser 42 indfødte samt 36 engelske ingeniørsoldater, heraf 3 officerer.

I Sierra Leone var en af ingeniørkompagniets opgaver at betjene de lyskastere og signalmidler, der indgik i kystforsvaret ved Freetown, i samarbejde med 50th Company, Royal Garrison Artillery [8](#).

De indfødte ingeniørsoldater bærer ingeniørtroppernes flammende granat som huemærke (normalt båret som kravemærke af engelske ingeniørsoldater), mens de engelske underofficerer og menige bærer ingeniørtroppernes mærke.

No. 36 Coy, Royal Engineers, Sierra Leone, 1908.

Fra et originalt fotografi.

Fotografiet nedenfor viser en af kompagniets delinger, bestående af 1 engelsk officer, 2 engelske underofficerer samt 21 indfødte ingeniørsoldater. Herudover ses (til venstre i billedet) et antal indfødte bærere.

Broen over vandløbet er givet bygget af ingeniørdelingen.

I Kamerun

Kompagniet stillede en ingeniørdeling til det engelsk-franske ekspeditionskorps. Det samlede ingeniørelement var under kommando af kaptajn P.J. Mackesy, Royal Engineers. I efteråret 1915 sendes yderligere et detachment til Kamerun, ligesom der også tilgår en feltpostenhed, om end sidstnævnte muligvis ikke blev opstillet af kompagniet.

Ingeniørelementets øvrige engelske personel var tidligere ingeniørofficerer og underofficerer, der arbejdede i Nigeria og Guldkysten samt civil ansatte fra koloniernes departementer for offentlige arbejder samt jernbane- og telegrafvæsen.

Ekspeditionskorpsets ingeniørelement bestod i september 1914 af:

Telegrafdeling (løjtnant H.M. Wolley)

- 6 engelske officerer og underofficerer og 12 indfødte underofficerer og menige.

Jernbanepionerdeling (løjtnant H.E. Kentish, Royal Engineers)

- 10 engelske officerer [9](#)) og underofficerer og 7 indfødte underofficerer og menige.

Ingeniørdeling (løjtnant C.V.S. Jackson, Royal Engineers), fra No. 36 Fortress Company, Royal Engineers

- 1 engelsk officer, 1 engelsk underofficer samt 13 indfødte underofficerer og menige.

Heliograf fra en af enhederne i West African Frontier Force.

Fra Kilde 2.

Kaptajn F.L.N. Giles, Royal Engineers, var ekspeditionskorpsets signalofficer (*Director of Signals*).

Ekspeditionskorpsets stab rådede også over et signalkompagni med følgende styrketal:

Signalkompagni

- 2 engelske underofficerer samt 20 indfødte underofficerer og menige.

De indfødte soldater kom fra Gambia Company og Nigeria Regiment.

Enhederne, der var direkte tilknyttet ekspeditionskorpsets hovedkvarter (*General Headquarters Troops*) omfattede også en vagtstyrke (*Headquarters Escort*) på 25 indfødte underofficerer og menige fra Gold Coast Regiment; løjtnant A. McC. Inglis, Gambia Company, var kommandant i hovedkvarteret (*Camp Commandant*).

Sierra Leone Battalion, West African Frontier Force

Royal West African Frontier Force.
Fra Regimental Badges
af T.J. Edwards,
Gale & Polden Limited, 1951.

Sierra Leone Battalion - Historisk resume [10](#))

1829 Sierra Leone Police Corps

1890 Sierra Leone Frontier Police

1901 The Sierra Leone Battalion, West African Frontier Force

1928 The Sierra Leone Battalion, Royal West African Frontier Force

1959 The Royal Sierra Leone Regiment, Royal Sierra Leone Military Forces

1971 The Sierra Leone Regiment, Republic of Sierra Leone Military Forces

Bataljonen bestod af 6 infanterikompanier, med major F.E. Le Mesurier, Royal Dublin Fusiliers, som chef (1908) og kaptajn H.H. Bond som næstkommanderende og adjutant.

Regimentet blev tildelt fanebåndene Duala og Cameroons 1914-16 for sin indsats i Første Verdenskrig.

I Kamerun

S/S AKABO.

Fra Picture Australia [11](#)).

Bataljonen stillede 2 kompagnier til felttoget mod Togoland. Kompagnierne ankom til havnebyen Lomé i Togoland 28. august 1914 ombord på S/S AKABO, eskorteret fra Freetown af HMS CUMBERLAND.

På dette tidspunkt havde de tyske enheder i Togoland overgivet sig, men der blev dog hurtigt brug for soldaterne fra Sierra Leone, idet de blev tildelt det engelsk-franske ekspeditionskorps; de forlod Lomé 16. september 1914 ombord på S/S ELMINA - se efterfølgende under *Gold Coast Regiment*.

Sierra Leone Frontier Police, ca. 1897.

Fra NYPL Digital Library.

De 2 kompagnier udgjorde fra 25. september 1914 sammen med 2 kompagnier fra Gold Coast Regiment

en sammensat (*composite*) bataljon, der var under kommando af oberstløjtnant R.A. de B. Rose, Gold Coast Regiment.

C og E Kompagniet, Sierra Leone Battalion, West African Frontier Force

- 14 engelske officerer, 6 engelske underofficerer samt 211 indfødte underofficerer og menige.

Senere blev de resterende 4 kompagnier sendt til Kamerun og primo juli 1915 er det samlede styrketal 579 mand, af hvilke 65 var sygemeldt på grund af diverse tropesygdomme.

Uniformer

Uniformen bestod fra 1903/1904 af khakifarvede uniformsbluser, bukser og viklers. Feltuniformen var som for øvrige enheder i West African Frontier Force - se efterfølgende under *Gold Coast Regiment*.

Gambia Company, West African Frontier Force

Royal West African Frontier Force.

Fra Regimental Badges

af T.J. Edwards,

Gale & Polden Limited, 1951.

Den mindste enhed i West African Frontier Force var det selvstændige kompagni i Gambia. Oprindeligt var det hensigten, at kompagniet skulle være en del af Sierra Leone Battalion, West African Frontier Force, men i 1902 det blev bestemt, at kompagniet skulle være selvstændigt.

Gambia Company - Historisk resume [12](#)

1901 The Gambia Company, West African Frontier Force

1928 The Gambia Company, Royal West African Frontier Force

1959 1st Battalion, The Gambia Regiment, Royal West African Frontier Force

1965 Enheden nedlægges

En del af kompagniets 120 soldater var dog rekrutteret i Sierra Leone og kun ca. 1/4 var rekrutteret blandt lokale stammer. Fra 1913 var kompagnichefen kaptajn V.B. Thurston, Dorset Regiment. Kompagniet talte i 1914 137 mand.

Kompagniet blev tildelt fanebåndene Cameroons 1914-16, Nyangao og East Africa 1916-18 for indsats sin i Første Verdenskrig.

Royal West African Frontier Force.

En af seks 54 mm figurer,
der oprindeligt blev fremstillet af
Brigadier's Toy Soldiers
and Military Figures;
figurerne forhandles i dag
af firmaet SoldierPac.

I Kamerun

Ved opstillingen af det engelsk-franske ekspeditionskorps i august-september 1914 indgik kun et mindre kommando fra kompagniet, men i januar 1915 blev styrken suppleret med halvdelen af kompagniet, hvorefter det nu fungerede som selvstændig enhed. Et kompagni fra West African Regiment blev sendt til Gambia for at overtage kompagniets rolle i forsvaret dér.

Soldater fra Gold Coast Regiment.

Fra Kilde 2.

Primo juli 1915 er det samlede styrketal 61 mand, af hvilke 27 var sygemeldt på grund af diverse tropesygdomme.

Det har ikke været muligt at finde illustrationer, der viser Gambia Company, ligesom mine kilder - bortset fra hvad der er nævnt i forbindelse med No. 36 Fortress Company, Royal Engineers - heller ikke giver detaljer om kompagniets indsats i Kamerun.

Per Finsted

1) Se West African Regiment (Land Forces of Britain, the Empire and Commonwealth). (Siden eksisterer ikke længere.)

2) S/S APPAM (7.781 BRT) blev bygget i 1912 og tilhørte British and African Steam Navigation Company, et datterselskab af Elder Dempster Line. APPAM blev senere opbragt 15. januar 1916 på vej fra Vestafrika til Liverpool af den tyske krydser SMS MÖWE, og siden ført til Amerika af prisemandskab. Skibet blev frigivet efter en dom ved den amerikanske højesteret 6. marts 1917. Se Berg vs. British and African Steam Navigation Co., 243 U.S. 124 (1917) (US Supreme Court).

3) Læs om disse stammer i Sierra Leone (Wikipedia).

4) Se WW2 People's War, Article A2083231 (BBC). Se også Om engelsk kystartilleri, 1910-1940, der bl.a. indeholder eksempler på de mulige pjecer.

5) Se f.eks. Kapitel 28 i United States Army in World War II - The War in the Pacific, The Fall of the Philippines af Louis Morton, 1952 (Hyper War). Et amerikansk reglement - Handbook of the 2.95-inch mountain gun matériel and pack outfit, June 10, 1912 (1916) - kan downloades fra University of California Libraries.

6) En halv bataljon på 650 mand, inkl. 3 kanoner, krævede mindst 1.078 bærere, hvis den var i felten mere end blot nogle få uger. Omtalt i Kilde 17, med henvisning til *Bush Warfare* af oberst W.C.G. Heneker, Hugh Rees Ltd., London, 1907.

7) Se No. 36 Company, Royal Engineers (Royal Engineers Museum), der indeholder en oversigt over vigtige datoer i kompagniets historie.

8) Om samarbejdet mellem kystartilleriet og ingeniørtropperne, se Om engelsk kystartilleri, 1910-1940.

9) En af disse officerer, løjtnant C.L. Hewson, der havde gjort tjeneste som *Locomotive Superintendent* i forskellige afrikanske kolonier og Ægypten siden 1905, arbejdede ved de nigerianske jernbaner. Under operationerne i Kamerun arbejdede han ved den nordlige jernbane. Imperial War Museum i London har i sin dokumentsamling en beretning fra tjenesten i Kamerun, med oplysninger om jernbanetjenesten. Findes lettest ved hjælp af søgeordet *Cameroons*.

10) Fra The Sierra Leone Battalion, West African Frontier Force (Land Forces of Britain, the Empire and Commonwealth). (Siden eksisterer ikke længere.)

11) S/S AKABO (3.814 BRT) blev bygget i 1912 og tilhørte Elder Dempster Line. Se Elder-Dempster Line (The Ship List).

12) Fra The Gambia Regiment, West African Frontier Force (Land Forces of Britain, the Empire and Commonwealth). (Siden eksisterer ikke længere.) Kilden oplyser, at der eksisterede et 2. Kompagni fra 1914 til 1919, men oplysningen kan ikke p.t. bekræftes af andre kilder.